

Het Evangelie is voor alle Volken

Handelingen 8.26-40

Rev Dr Jos M. Strengholt
Arnhem-Nijmegen 2018

Het verhaal in Handelingen 8 over Filippus en de Ethiopische kamerling is een van de opmerkelijkste gebeurtenissen in het Nieuwe Testament. Zo bijzonder dat Lukas dit niet zelf verzonnen kan hebben.

Filippus had een onverwachte ontmoeting met een Afrikaanse man op een verlaten weg tussen Jeruzalem en Gaza. En na die ontmoeting bevond Filippus zich ineens ergens anders.

Leven met onze Heere kan vol onverwachte, soms zelfs vreemde gebeurtenissen zijn.

1. Een bijzondere ontmoeting

Als je vanuit Jeruzalem naar Gaza wilde reizen, was de noordelijke route eigenlijk veel beter. Toch ging Filippus via de zuidelijke weg. Juist daar ontmoette hij een man die terugreisde van een bezoek aan de tempel in Jeruzalem naar zijn vaderland Nubië.

In onze Bijbels staat meestal dat hij uit Ethiopië kwam. In die tijd was dat de naam voor het gebied ten zuiden van de Egyptische stad Aswan, tot in het huidige noorden van Soedan. In het Oude Testament werd dit gebied ook wel Kus genoemd, en later werd het Nubië.

Het was dus een zwarte Afrikaanse man.

En hij was een eunuch. Dat staat in de Griekse tekst van Han 8.26.

Dit betekende dat hij seksueel niet kon functioneren. Misschien was hij zo geboren, maar ik denk dat hij bewust ontmand was, als onderdeel van zijn carrière planning. Hij was immers in dienst van de koningin van Nubië.

Onze tekst zegt dat hij een hoveling was van de Kandaké. Kandaké was geen naam, maar een Nubisch woord dat eenvoudigweg "koningin" betekende. In die tijd werd Nubië door koninginnen geregeerd.

Ten tijde van dit verhaal was de Kandaké van Nubië koningin Amantitere. Zij regeerde vanuit Meroë, de hoofdstad van Nubië. De man die Filippus ontmoette was haar Minister van Financiën.

We hebben hier dus te maken met een zeer invloedrijke man. Ongetwijfeld reisde hij met een hele groep dienaren en bewakers. Dit was iemand die aanzien genoot.

Hij was in Jeruzalem geweest. Door zijn functie sprak hij Grieks. Dat was destijds de internationale taal van politiek en handel.

En God stuurde Filippus om juist hem te ontmoeten. Iemand die in alle opzichten werd geminacht door het volk van Israël.

Filippus was eerder in Handelingen genoemd als een van de Grieks-sprekende Joden die waren aangesteld om als diaken de jonge christelijke gemeente te dienen. Hij sprak dus Grieks. Daarom koos God hem om deze man uit Meroë te ontmoeten, zodat ze elkaar konden begrijpen.

De boekrol die de Nubische man las, was dan ook in het Grieks. Hij las uit de Septuaginta, de Griekse vertaling van het Oude Testament die ongeveer een eeuw eerder in Egypte was gemaakt voor de vele Joden die geen Hebreeuws meer konden lezen. Zelfs in Palestina waren veel Joden die vooral Grieks spraken.

Zo zien we het tafereel voor ons. Filippus helpt deze belangrijke Nubische bestuurder om de boekrollen te begrijpen die hij in Jeruzalem had gekocht. Zelf kwam hij er niet goed uit. Filippus legde hem uit wat hij las. En dat gaf een prachtige gelegenheid om over Jezus te vertellen.

Jezus was slechts enkele maanden daarvoor gekruisigd en uit de doden opgestaan.

Zo werd Filippus voor deze Nubische man de wegwijzer naar Jezus Christus, de opgestane Heere.

2. De gehoorzaamheid van Filippus

Twee keer lezen we in dit gedeelte over de gehoorzaamheid van Filippus. Als wij God niet gehoorzamen, kunnen we bijzondere kansen missen om het Evangelie te delen.

Heb je dat ook weleens? Dat je sterk het gevoel hebt dat je iets moet doen? Dat je iemand moet opzoeken of iets moet zeggen? Een aandrang waarvan je weet: eigenlijk moet ik die niet negeren.

Filippus beseftte dat hij op een bepaalde plaats moest zijn, op precies het juiste moment. Een engel had hem dat gezegd.

Heeft hij meteen beseft dat het een engel was? Misschien wel. Maar misschien beseftte hij dat pas achteraf. Misschien beseftte hij later dat degene die hem naar die weg stuurde, een boodschapper van God was.

Of misschien realiseerde Filippus zich achteraf dat die plotselinge ingeving om juist die weg te nemen, door een engel in zijn gedachten was gelegd.

Zo kan het bij ons ook gaan. Soms heb je ineens een sterk gevoel dat je iets moet doen of zeggen.

Als je zo'n aandrang hebt, schuif die dan niet zomaar opzij. Het kan zijn dat God je wil gebruiken.

Misschien is het alleen maar het idee om iemand bloemen te sturen, een bemoedigende e-mail of een kaartje. Dat kan voor iemand van enorme betekenis zijn.

Filippus ging naar die weg. En toen zei de Geest tegen hem:

"Ga erheen en voeg u bij deze wagen."

Daarop rende Filippus naar de wagen toe.

Eigenlijk best een beetje gênant. Als je diaken bent van de gemeente van God in Jeruzalem, wil je toch niet rennend gezien worden?

In het Midden-Oosten geldt het zelfs vandaag de dag nog als iets vernederends, om te rennen. Kijk maar eens hoe mensen in Egypte een drukke straat oversteken. Ze lijken liever hun leven te riskeren dan een beetje haast te maken. Rennen wordt als onwaardig gezien.

Maar Filippus deed het toch.

En hij moet verbaasd zijn geweest over wat er daarna gebeurde.

De man las uit Jesaja 53. Filippus begreep meteen dat God hem hier een prachtige gelegenheid gaf om het Evangelie uit te leggen.

"Begrijpt u ook wat u leest?"

"Hoe zou ik dat kunnen, als niemand mij de weg wijst?"

En hij nodigde Filippus uit om naast hem in de wagen te komen zitten.

Over het algemeen begrijpen mensen de Bijbel niet vanzelf. Iemand moet hem uitleggen.

Sommigen denken dat je voldoende doet als je maar zoveel mogelijk Bijbels verspreidt. Dat is natuurlijk goed, maar mensen moeten ook geholpen worden om de Bijbel te begrijpen.

Daar hebben wij allemaal een verantwoordelijkheid in. We mogen over Jezus Christus spreken met mensen die Hem nog niet kennen.

Niet iedereen is een evangelist met een hoofdletter E. Maar we moeten allemaal onze naaste liefhebben. En over Jezus spreken hoort bij die liefde.

Als je gelooft dat God goed is en dat Jezus jouw Heere is, dan kun je dat goede nieuws toch niet voor jezelf houden?

Wees daarom gevoelig voor de mogelijkheden die God geeft.

Door ervoor te bidden en door de Heilige Schrift steeds beter te leren kennen, zul je daar ook steeds beter in worden.

Zonder de gevoeligheid van Filippus, zonder zijn kennis van de Schrift en zonder zijn gehoorzaamheid zou deze Nubische man het Evangelie nooit hebben gehoord. Hij zou niet gedoopt zijn, niet behouden zijn geworden en zonder de waarheid teruggekeerd zijn naar Meroë.

Mensen zoals wij zijn belangrijk in Gods plan.

Ook jij bent belangrijk in Gods plan.

3. Christus voor alle volken

Waarom was deze Nubische man eigenlijk naar Jeruzalem gekomen?

Hij was gekomen om God te aanbidden.

Dat betekent natuurlijk dat hij naar de Joodse tempel was gegaan.

In die tijd waren er veel mensen uit de volken, die moe waren van de vele goden en de losse moraal van hun heidense wereld. Ze voelden zich aangetrokken tot het Jodendom, waar ze de ene ware God en hoge morele normen ontdekten die richting aan het leven gaven.

Deze Nubische kamerling was waarschijnlijk zo'n zoeker.

Maar ik denk dat hij diep teleurgesteld was.

Uit de Evangeliën weten we dat het enige gedeelte van de tempel waar de volken mochten bidden, was veranderd in een marktplaats. Geldwisselaars, veehandelaren en allerlei bedrijvigheid maakten het onmogelijk om daar in stilte God te zoeken.

Bieden wij mensen ruimte om God te ontmoeten? Ook als ze heel anders zijn dan wij?

Daar kwam nog iets bij.

De man was een eunuch. Volgens de wet van Mozes mochten eunuchs de tempel helemaal niet binnen.

Waarschijnlijk heeft hij dus geen geweldige ervaring van aanbidding gehad.

Israël hield God als het ware op afstand van hem, omdat hij een eunuch was.

Dat moet een enorme teleurstelling zijn geweest. Maar hij gaf niet op. Hij probeerde de boekrol van Jesaja, die hij in Jeruzalem had gekocht, te begrijpen.

Hij las:

Hij is als een schaap naar de slachting geleid; en zoals een lam stemmeloos is bij de scheerder, zo doet Hij Zijn mond niet open. In Zijn vernedering is Zijn oordeel weggenomen, en wie zal Zijn afkomst vertellen? Want Zijn leven wordt van de aarde weggenomen. (Han. 8.32-33; vgl. Jes. 53)

Filippus legde uit dat deze woorden over Jezus Christus gingen.

De Nubische man, die zich volledig afgewezen voelde, begreep daardoor dat God hem door Jezus Christus met open armen ontving als lid van Zijn familie.

Niemand is te ver weg, niemand is te min om door God gered te worden.

Denk nooit dat jijzelf, of de mensen die je ontmoet, te ver weg zijn voor Gods genade.

God opent door Jezus Christus Zijn armen voor alle mensen. Ook voor ons.

En wij mogen op onze beurt onze armen openen voor anderen.

De kamerling geloofde, werd gedoopt en hij "vervolgde zijn weg met blijdschap."

Ik stel me voor dat hij daarna verder las in dezelfde boekrol. Met Filippus had hij Jesaja 53 besproken.

En enkele hoofdstukken later kwam hij bij Jesaja 56. Wat moet dat een geweldige ontdekking zijn geweest.

Laat de vreemdeling die zich bij de HEERE gevoegd heeft, niet zeggen: De HEERE zal mij zeker afzonderen van Zijn volk. En laat de eunuch niet zeggen: Zie, ik ben een dorre boom. Want zo zegt de HEERE tegen de ontmanden die Mijn sabbatten in acht nemen, verkiezen wat Mij behaagt en vasthouden aan Mijn verbond: Ik zal hun in Mijn huis en binnen Mijn muren een plaats en een naam geven, beter dan die van zonen en dochters. Ik zal hun een eeuwige naam geven, die niet uitgeroeid zal worden. (Jes. 56.3-5)

Er is plaats, eeuwige plaats, voor alle mensen in de tempel van God.

Niet in die stenen tempel in Jeruzalem, maar in Zijn nieuwe tempel: in Jezus Christus en in de gemeente van God.

Die man moet dolblij zijn geweest.

Als wij mensen helpen om God te vinden, doen we iets schitterends.

We brengen vreugde in hun leven.

Zijn pelgrimstocht naar Jeruzalem was uiteindelijk toch geslaagd. Hij had God gevonden.

Zelfs een kamerling uit Nubië is welkom in Gods gezin.

In de tijd van Lukas werd Nubië vaak gezien als het einde van de wereld.

Ik denk dat Lukas juist daarom dit verhaal heeft opgenomen.

Hij wil laten zien dat het Evangelie bestemd is voor alle volken. En volgens mij doet Lukas dat nog op een tweede manier.

De Israëlieten verdeelden de wereld in drie groepen, gebaseerd op de volkenlijst van Genesis 10.

Volgens hen bestond de mensheid uit de nakomelingen van Sem, Cham en Jafeth.

Genesis 10.1 vertelt immers dat de aarde bevolkt werd door de zonen van Noach: Sem, Cham en Jafeth.

De man uit Nubië hoorde bij de nakomelingen van Cham.

In Handelingen 9 lezen we over Saulus, die een volgeling van Jezus wordt. Hij was een afstammeling van Sem.

En in Handelingen 10 lezen we over Cornelius, de Romeinse hoofdman. Hij stamde af van Jafeth.

In alle drie de verhalen gaat de bekering gepaard met visioenen, wonderen en een heel directe leiding van God.

Lukas laat zo zien dat mensen uit de hele wereld tot Christus komen.

Uit Sem.

Uit Cham.

En uit Jafeth.

Elke bekering is op een bijzondere manier door God geleid. God greep enorm opvallend in, zodat de eerste christenen zouden begrijpen dat dit werkelijk Gods werk was.

Hij maakte duidelijk dat het Evangelie niet alleen voor henzelf, voor Semieten bedoeld was.

Zij moesten de hele wereld uitnodigen om deel uit te maken van Gods gemeente.

Tenslotte

Ook voor ons is dit een geweldige boodschap. Het goede nieuws van Jezus Christus is bestemd voor de hele wereld, voor alle volken.

God kent geen mensen die Hij afschrijft.

En de hele gemeente wordt geroepen om mee te doen aan Gods missie.

Wees daarom gevoelig voor Gods leiding. Laat Hem je gebruiken. Spreek over Hem wanneer de gelegenheid zich voordoet. Bid voor mensen. Leer Zijn Woord steeds beter kennen.

En gebruik de kansen die God je geeft. Doe je mond open en vertel anderen hoe God aanwezig is in jouw leven en wat Jezus voor hen kan betekenen.

Dan kunnen ook zij hun levensreis voortzetten, vervuld van grote blijdschap.

+In de naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Amen.